

Over dienstverplaatsingen en de vergoedingen voor maaltijdkosten

- Definitie en voorwaarden
- Vergoeding voor maaltijdkosten
- Het begrip «mess» of «huishouding»

Referenties

- Koninklijk besluit van 30 maart 2001 tot regeling van de rechtspositie van het personeel van de politiediensten (RPPol).
- Ministerieel besluit van 28 december 2001 tot uitvoering van sommige bepalingen van het koninklijk besluit van 30 maart 2001 tot regeling van de rechtspositie van het personeel van de politiediensten (UBPol).

Begrip dienstverplaatsing

Een dienstverplaatsing is elke verplaatsing buiten de gewone plaats van het werk (GPW) of tijdelijke plaats van het werk (TPW) – ongeacht of men gevestigd is in België, intern de BSD of in het buitenland - die in het raam van de uitoefening van het ambt wordt gemaakt om de voorbereiding, de ondersteuning of de uitvoering van een opdracht of activiteit, toevertrouwd of voorgeschreven door, krachtens of in uitvoering van de wetten en reglementen, aan de federale politie, de lokale politie of hun personeelsleden, te waarborgen of te laten waarborgen (artikel XI.IV.13, 4°, eerste lid, RPPol).

Begrip gewone plaats van het werk en gebouwencomplex

De gewone plaats van het werk wordt gedefinieerd als elk gebouw of gebouwencomplex zoals bepaald door de minister van Binnenlandse Zaken, waar het personeelslid gewoonlijk en daadwerkelijk zijn werk uitvoert.

De minister van Binnenlandse Zaken, de burgemeester of het politiecollege, bepalen de gebouwencomplexen die ze beschouwen als één en dezelfde gewone plaats van het werk (artikel XI.IV.13, 12° RPPol).

Onder gebouwencomplex moet een geheel van gebouwen en aanhorigheden worden verstaan die zich bevinden binnen een cirkel met een straal van 750 meter en/of als dusdanig zijn aangeduid door de bevoegde overheid na overleg in het betrokken overlegcomité, zonder dat de cirkel waarbinnen de kwestieuze gebouwen zich bevinden, een straal kan hebben van meer dan 4000 meter.

Voor de federale politie stelt de minister van Binnenlandse Zaken, op voorstel van de directeur-generaal van de algemene directie van het middelenbeheer en de informatie, de lijst vast van de gebouwen die beschouwd worden als een gebouwencomplex dat één enkele en dezelfde gewone plaats van het werk uitmaakt (artikel XI.16 UBPol).

Deze lijst is hernomen in de ministeriële omzendbrief van 27 mei 2015 die in werking is getreden op 1 juli 2015. Deze ministeriële omzendbrief vervangt en heft de vorige omzendbrieven van 25 maart 2009 en 31 augustus 2009 op.

Types van dienstverplaatsingen in België (art. XI.IV.13 RPPol)

Wat de “dienstverplaatsing uitgevoerd in België” (artikel XI.IV.13, 4°, vijfde lid, RPPol) betreft, onderscheidt men:

- de dienstreis : elke dienstverplaatsing verricht in België, met uitzondering van de detacheringen en de terugroepingen (artikel XI.IV.13, 5°, RPPol);
- de detachering : met uitzondering van de detacheringen bedoeld in de artikelen 96 en 105 van de WGP, de tijdelijke aanwijzing van een personeelslid dat over alle kwalificaties beschikt die voor de betrekking zijn vereist, in een andere betrekking dan diegene waarin het is benoemd of aangewezen, zonder beperking wat betreft zijn aanwending, voor een duur van ten minste twee opeenvolgende dagen en maximum zes maanden, verlengbaar wegens dwingende dienstredenen (artikel I.I.1, 16°, RPPol);
- de terugroeping : de toestand waarbij een overheid een personeelslid, zonder bevolen dienst, gelast een bepaalde plaats zo snel mogelijk te bereiken – zelfs binnen een bepaalde termijn – om een dienst uit te voeren (artikel XI.IV.13, 6°, RPPol).

Worden eveneens met een dienstverplaatsing gelijkgesteld :

- het in rechte verschijnen of getuigen naar aanleiding van gebeurtenissen die tijdens de uitoefening van het ambt plaatsvonden of, op uitnodiging van de buitenlandse hoven en rechtbanken, in gerechtszaken waartoe het personeelslid heeft bijgedragen (artikel XI.IV.13, 4°, zesde lid, a), RPPol);
- het verschijnen voor de gerechtelijk geneeskundige dienst inzake vergoedingspensioenen, de commissie voor vergoedingspensioenen, de medische commissie voor geschiktheid van het personeel van de politiediensten, met inbegrip van de eventuele beroepsinstanties, of, de in artikel 40 van de wet van 13 mei 1999 houdende het tuchtstatuut van de personeelsleden van de politiediensten, bedoelde tuchtraad (artikel XI.IV.13, 4°, zesde lid, b), RPPol) ;
- onverminderd andersluidende of specifieke bepalingen, het verschijnen voor één van de artsen van de medische dienst, inclusief de erkende artsen, bij oproeping en in uitvoering van een reglementering (artikel XI.IV.13, 4°, zesde lid, c), RPPol) ;
- de deelname aan een onderhandelingscomité, het hoog overlegcomité of een basisoverlegcomité voor de dagen waarop deze instanties zitting houden (artikel XI.IV.13, 4°, zesde lid, d), RPPol).

Het UBPol voorziet tevens de volgende gelijkstellingen :

- de eventuele verschijningen van personeelsleden die voortvloeien uit de oproepingen door:
  - de selectie- en evaluatiecommissies bedoeld in de delen VI en VII, RPPol;
  - de raad van beroep bedoeld in deel VII, titel I, hoofdstuk III, afdeling 3, RPPol;
  - de medische geschillencommissie bedoeld in artikel X.II.10 RPPol;
  - de diensten van de directie van de interne relaties van de federale politie, van de directie van de interne dienst voor preventie en bescherming op het werk. Het verzoek om en het bekomen van een onderhoud met één van de diensten, maakt geen oproeping uit.
- het deelnemen van een personeelslid aan selectieproeven voorafgaand aan de aanwijzing voor een betrekking of aan de toelating tot een opleidingscyclus met het oog op een bevordering in een hogere graad, kader of niveau of het feit te zijn opgeroepen in het raam van een onderzoek voorafgaand aan een tuchtprocedure (artikel XI.15 UBPol).

Het principe van de vergoeding van maaltijdkosten in geval van een dienstverplaatsing

Artikel XI.IV.19 RPPol bepaalt dat de maaltijd- en verblijfkosten ten gevolge van de dienstverplaatsingen verricht in België vergoed worden behalve wanneer zij door een derde worden bekostigd. De dienstreis moet ten minste vijf uur duren. De voorwaarde van de vijf uur wordt gecontroleerd door rekening te houden met het tijdsverloop tussen het ogenblik waarop het personeelslid de plaats van aanvang van de

terugroeping of de dienstreis verlaat en het moment waarop het terugkeert naar de plaats waar de terugroeping of de dienstreis ten einde loopt (artikelen XI.IV.29 en XI.IV.30 RPPol).

Uit artikel XI.IV.20 RPPol vloeit inzake de bevoorrading van het personeel voort dat elke dienstverplaatsing verricht in België moet gebeuren door gebruik te maken van de middelen die gelet op de aard en de omstandigheden van de opdracht, het midden houden tussen het belang van de openbare schatkist en de organisatie van de dienst.

Zonder afbreuk te doen aan dit artikel XI.IV.20 RPPol wordt het personeelslid, wanneer het een dienstverplaatsing in België uitvoert, geacht een maaltijd op zijn eigen kosten te nemen indien het, gedurende de hieronder vermelde periodes, feitelijk onmogelijk is zijn maaltijd thuis te nemen (zie artikel XI.IV.22 RPPol).

Deze periodes zijn begrepen tussen:

- 6 uur tot 8 uur voor het ontbijt;
- 12 uur tot 14 uur voor het middagmaal;
- 18 uur tot 20 uur voor het avondmaal;
- 0 uur tot 2 uur voor de nachtmaaltijd (zie artikel XI.18 UBPol).

Vergoeding van maaltijdkosten : klein of groot bedrag

Het personeelslid dat verplicht wordt een maaltijd op eigen kosten te nemen tijdens een dienstverplaatsing, op voorwaarde dat deze minstens vijf uur duurt, in België, ziet zijn kosten:

- hetzij direct ten laste genomen, naar gelang het geval, door de Staat, de gemeente of een meergemeentezone, binnen de grenzen van de bedragen die voorkomen op de tabel 1 (grote bedragen) van de bijlage 9 RPPol;
- hetzij forfaitair vergoed zoals vastgelegd in de tabellen 1 (grote bedragen) en 2 (kleine bedragen) van de bijlage 9 RPPol (zie artikel XI.IV.28 RPPol).

De tabel 2 (kleine bedragen)

Deze wordt toegepast op de kosten voor de maaltijden genomen of geacht genomen in een mess of huishouding of restaurant van de federale politie, van de strijdkrachten, van de federale, gemeenschaps-of gewestministeries of parastatalen, van een gemeente of van ieder ander organisme of onderneming waarmee een overeenkomst werd gesloten. De personeelsleden worden geacht naar deze mess of huishouding te gaan voor zover dit mogelijk is.

Deze bedragen zijn eveneens van toepassing op de piek- en interventieploegen (artikel XI.IV.34 RPPol).

Ontbijt : 1,24 €
Middagmaal : 2,48 €
Avondmaal : 2,48 €
Nachtmaaltijd : 1,74 €

De tabel 1 (grote bedragen)

Deze wordt toegepast indien de personeelsleden zich in de onmogelijkheid bevinden om hun maaltijd in een dergelijke inrichting te nemen.

Ontbijt : 2,48 €
Middagmaal : 6,20 €
Avondmaal : 6,20 €
Nachtmaaltijd : 3,48 €

Concreet zullen de personeelsleden recht hebben op het groot bedrag van de vergoeding voor maaltijdkosten indien:

- hun dienstreis ten minste vijf uur duurt;
- hun dienstprestatie één van de maaltijdperiodes bedoeld in artikel XI.IV.22 RPPol omvat;
- zij in de onmogelijkheid zijn om hun maaltijd thuis of in hun gewone plaats van het werk te nuttigen;
- de maaltijdkosten niet door een derde worden bekostigd (“gratis maaltijd”)
- zij niet in de mogelijkheid zijn hun maaltijd te nemen in een mess of huishouding van de politie, van de krijgsmachten, van ministeries of van federale parastatalen, gemeenschappen of gewesten, van een gemeente of van ieder ander organisme of onderneming waarmee een overeenkomst werd gesloten.

Geen enkele vergoeding van maaltijdkosten is daarentegen voorzien voor wat de prestaties betreft die geleverd worden op de gewone plaats van het werk, zelfs indien de overheid een continue aanwezigheid vereist en deze de maaltijdperiodes bedoeld in artikel XI.18 UBPol overlappen.

Zo zal bijvoorbeeld een wacht van 9u tot 19u geen recht openen op maaltijdvergoedingen. Deze situatie mag niet gelijkgesteld worden met deze van een piek- en interventieploeg.

Begrip “mess” of “huishouding”

Een opsomming van de verschillende plaatsen die onder het begrip “mess” of “huishouding” vallen, is terug te vinden in tabel 2 van bijlage 9, RPPol.

Het gaat derhalve over de maaltijden genomen binnen een mess of huishouding van de federale politie, van de krijgsmachten, van ministeries of van federale parastatalen, gemeenschappen of gewesten, van een gemeente of van ieder ander organisme of onderneming waarmee een overeenkomst ter zake is gesloten (en derhalve niet enkel een overheidsinstelling).

Een maaltijd wordt geacht te zijn genomen in een mess, huishouding of restaurant van de federale politie, ..., wanneer aan een personeelslid, rekening houdend met de uitvoeringsmodaliteiten van een dienstverplaatsing in België, door de overheid de richtlijn werd gegeven om er zijn maaltijden te gebruiken, of wanneer gedurende de periode bedoeld in artikel XI.18 UBPol en bij de uitvoering van een dergelijke verplaatsing in een gebouw of gebouwencomplex

waar zich een dergelijke mess, huishouding, restaurant of enige eetgelegenheid bevindt, geen enkele van de nadere uitvoeringsregels van de dienstverplaatsing of geen enkele van de tijds- of plaatsvoorwaarden dit in de weg stonden.

Het gaat hier om een feitenkwestie, het is de overheid die de dienstverplaatsing bevolen heeft die de appreciatie maakt. (zie artikel XI.17 UBPol).

Dit begrip van mess of huishouding, ..., moet niet beperkt worden gezien en viseert de voormelde instellingen waar het personeelslid een maaltijd aan een “sociale prijs” kan nemen en dit in het raam van een juist compromis tussen voeding van een goede kwaliteit en een verantwoord gebruik van de Staatsmiddelen.

Het is trouwens niet verplicht dat een volledige maaltijd (voorgerecht, soep, gerecht, koffie) wordt aangeboden; de ter beschikking stelling van sandwiches/broodjes is voldoende. Deze maaltijden moeten niet noodzakelijk intern deze instellingen worden bereid maar kunnen ook besteld worden bij een OCMW, traiteur of op ieder andere wijze (broodjeszaak, snackbar, ...).

Men kan daarentegen niet spreken van een mogelijkheid om broodjes te bestellen, indien het personeelslid zelf de bestelling van de broodjes dient te regelen en er zelf dienen om te gaan. In dat geval dient het groot bedrag toegekend te worden aan het personeelslid.

Mogelijkheid om naar mess of huishouding (of gelijkgesteld) te gaan

De personeelsleden worden geacht naar zo'n mess of huishouding te gaan als dat redelijkerwijze mogelijk is. Wanneer de personeelsleden in de onmogelijkheid zijn om hun maaltijd te nemen in een dergelijke instelling, krijgen ze de grote maaltijdvergoeding.

Het enkele feit dat er een mess of huishouding aanwezig is, is op zich niet voldoende om een kleine maaltijdvergoeding toe te kennen. De personeelsleden moeten wel degelijk in de mogelijkheid zijn om er naar toe te gaan. Zo zullen de betrokkenen, in het geval dat de pauze te kort is om naar een mess te gaan, recht hebben op een grote maaltijdvergoeding.

Hetzelfde geldt indien de mess tijdens de maaltijdpauze gesloten is.

Er wordt nergens in de regelgeving bepaald wat de maximumafstand bedraagt waarbinnen de "mess" zich dient te situeren of hoelang de maaltijdpauze dient te duren om zich ter plaatse te kunnen begeven.

De mogelijkheid om een maaltijd te nuttigen aan een "sociale prijs" dient geval per geval bekeken te worden, afhankelijk van de omstandigheden. Indien het redelijkerwijze mogelijk is dat de personeelsleden zich naar een mess of een andere instelling begeven waar aan een "sociale prijs" kan worden gegeten, dan wordt het recht op de kleine maaltijdvergoeding geopend. Zoniet zullen zij het grote bedrag genieten.

Zo zal bijvoorbeeld een personeelslid die 30 minuten pauze geniet, maar die een maaltijd moet nuttigen in een mess van de FOD Financiën die zich 15 minuten rijden bevindt van de plaats van de opleiding, recht hebben op het groot bedrag. Indien het een uur pauze geniet, zal het daarentegen recht hebben op het klein bedrag.

Gelieve er nota van te nemen dat in uniform naar een mess, een broodjeszaak of een snackbar gaan geen probleem stelt.